

Гуля Д.Б., магістрант
Широкий В.М., магістрант
Керівник: Ткачук Г.Ю., к.е.н., доц.,
доцент кафедри менеджменту, бізнесу та маркетингових технологій
Державний університет «Житомирська політехніка»

СУТНІСТЬ ІНТЕГРОВАНОЇ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ

Протягом останнього часу вітчизняні підприємства в процесі здійснення господарської діяльності почали частіше стикатися із серйозною конкуренцією з боку західних та деяких вітчизняних підприємств, які мають підтвердження відповідними сертифікатами свої досягнення у галузі управління якістю, екологією та професійною безпекою, що забезпечується інтегрованою системою менеджменту на таких підприємствах. Саме тому, актуальність питання впровадження інтегрованих систем менеджменту в діяльність сучасних вітчизняних підприємств не викликає сумнівів, адже впровадження групи стандартів як інтегрованої системи є більш економічним та ефективним у порівнянні незалежним впровадженням кількох стандартів на системи менеджменту.

Інтегрована система менеджменту являє собою частину системи загального менеджменту, яка відповідає вимогам двох або більше міжнародних стандартів та функціонує як єдине ціле. Останні роки велика кількість вітчизняних підприємств частіше почали впроваджувати декілька таких інтегрованих систем, з метою активного розвитку та підвищення рівня їх конкурентоспроможності. Відмітимо, що інтегровану систему менеджменту не варто ототожнювати із системою загального менеджменту організації, що поєднує всі аспекти діяльності організації, оскільки інтегрована система менеджменту не торкається питань фінансового, інвестиційного менеджменту, менеджменту цінних паперів тощо.

Найбільш поширеними складовими інтегрованої системи менеджменту підприємства є система менеджменту якості за ISO 9001, система екологічного менеджменту ISO 14001, система управління охороною праці ISO 45001, яка складено відповідно до вимог OHSAS 18001, а також інші системи менеджменту.

Варто відмітити те, що модель інтегрованої системи менеджменту, може бути імплементованою у діяльність будь-якого підприємства, незважаючи на галузь та форму власності. Це обумовлено насамперед міжгалузевим характером стандартів, вимоги яких інтегровані.

Впровадження інтегрованої системи менеджменту на підприємстві дає можливість вирішити ряд проблем, що часто виникають при паралельному або послідовному незалежному впровадженні декількох стандартів, а саме: дублювання процесів, документів, посад та функцій підрозділів; складність взаємозв'язків між системами управління якістю, екологією, професійною безпекою та здоров'ям при незалежному впровадженні; труднощі цілісного сприйняття системи менеджменту керівництвом компанії, і, відповідно, низька ефективність планування, контролю та управління загалом; тривалий термін запровадження групи стандартів для підприємства; велика трудомісткість і у ресурсах при незалежному запровадженні групи стандартів.

Організаційно-методичним підґрунтям створення та впровадження в діяльність вітчизняних підприємств інтегрованих систем менеджменту повинні бути стандарти ISO серії 9000. Це зумовлено тим, що базові поняття та принципи, сформульовані в цих стандартах, найбільшою мірою відповідають поняттям та принципам загального менеджменту. При цьому, особливу значущість має процесний підхід, який не опосередковано (як це має місце при функціональному підході), а безпосередньо відображає реальні процеси, що здійснюються в сучасному бізнесі. Важливим є те, що введенню в дію стандартів ISO серії 9000 в історичній ретроспективі передувало введення в дію інших міжнародних стандартів в сфері управління системами менеджменту, що в свою чергу багато в чому визначило методологію їх побудови.

Найбільш прийнятним способом створення оптимальної інтегрованої системи менеджменту на підприємстві є застосування збалансованої системи показників, орієнтованої на облік наступних чотирьох складових: фінанси, задоволеність клієнтів, результативність бізнес-процесів, навчання та розвиток персоналу. Таким чином, інтеграцію планованих фінансових показників зростання підприємства та системи менеджменту якості, орієнтованої на споживача, через організацію відповідних бізнес-процесів та підготовку персоналу можна представити у вигляді «ланцюжка прибутковості» підприємства.

Інтеграція фінансового менеджменту та менеджменту якості на основі збалансованої системи показників та систем менеджменту якості має відбуватися через уточнення політики підприємства та цілей у сфері якості, спрямованих на забезпечення стратегічних фінансових показників, встановлених у рамках збалансованої системи показників. Універсальність методології та вимог стандарту ISO 9001 дозволяють без особливих труднощів привести інтегровану систему менеджменту підприємства у відповідність до вимог стандартів ISO 14001, OHSAS 18001, SA 8000 та ISO 27000.